

RECENSIONER

Aktuellt, lättläst och praktiskt om huvudvärk

Huvudvärk – teori och klinik. 288 sidor. 2:a upplagan.

Författare: Carl Dahlöf, Jane Carlsson, Jan Erik Hardebo, Katarina Laurell, Per-Erik Lygner.

Förlag: Studentlitteratur; 2006. ISBN 91-44-01684-0.

Recensent: Karl Ekblom, docent, f d överläkare vid neurologiska kliniken, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Stockholm.

Huvudvärk är en vanlig orsak till läkarbesök såväl inom primärvården som på neurologiska mottagningar. Den vetenskapliga forskningsaktiviteten inom området är stor, och behandlingen av huvudvärk är idag mer framgångsrik än tidigare. Det är därför välmotiverat att Carl Dahlöf och medarbetare har sammanställt och uppdaterat en andra utgåva av sin bok om huvudvärk och kranieala neuralgier.

Carl Dahlöf är professor vid Göteborgs universitet. Han är en internationell auktoritet inom migränområdet och en av de huvudansvariga för den stora internationella huvudvärksskongress som anordnas i Stockholm de sista dagarna i juni månad.

Det har hänt mycket under de senaste åren, och den nu aktuella andra upplagan är mer omfattande än den förra från 1999. Den är didaktiskt upplagd, heläckande och rykande aktuell vad avser nyare forskningsresultat. Den ger många goda råd rörande diagnostik och behandling av huvudvärk.

Ett antal tabeller över praktiskt viktiga frågor i detta sammanhang är rena guldkornen både för doktorn på vårdcentralen och för sjukhusläkaren på polikliniken eller på akutmottagning-

en. Lärrika fallpresentationer ger extra klinisk tyngd åt den löpande texten. Stort och välmotiverat utrymme ges åt sådan kronisk daglig huvudvärk som tillskrivs överanvändning av läkemedel (särskilt analgetika, ergotaminer, triptaner), och egna forskningsresultat (publicerade i Läkartidningen nr 26–27 år 2001) blir här underlag för praktiska behandlingsrekommendationer.

Bokens 18 kapitel följer den nyligen reviderade huvudvärksklassifikationen som tagits fram av International Headache Society. Texten har uppdaterats avseende t ex huvudvärk som tillskrivs högt respektive lågt likvortryck och intrakraniella tumörer. Med all rätt ägnas störst uppmärksamhet åt migränsjukdomen, som på många sätt innebär stora påfrestningar både för den drabbade patienten och för dennes omgivning.

På basis av en egen stor undersökning har författarna visat att 1-årsprevalensen för migrän i Sverige är så hög som 13 procent. Inte mindre än 840 000 vuxna svenska kvinnor och 260 000 män har under det senaste året besvärats av migränanfall! Författarna tar väl vara på de omfattande primärdata som samlats in från det egna stora patientmaterialet. Migränsjukdomens negativa effekter, såväl för de drabbade patienterna som för samhället, stämmer till eftertanke.

Aurasymtomen är väl beskrivna, vilket är kliniskt viktigt eftersom differentialdiagnosen gentemot transitorisk fokal cerebral ischemi (s k TIA-attacker) kan vara svår. En liten randanmärkning: Jag saknar ett omnämnande av mikropsi som dysymtom vid en migränattack.

Författarna har stor erfarenhet av de nya triptanerna, där det idag finns inte mindre än sex olika preparat att tillgå. Här ges en balanserad översikt av teori och klinisk användning av dessa medel, som är så effektiva vid akut migrän och Hortons huvudvärk.

Beträffande den förebyggande migränbehandlingen är vissa betablokkrare förstahandsmedel. Här tycker jag att andra mer udda behandlingsalternativ, t ex botulinumtoxin, har fått ett jämförelsevis lite väl stort textutrymme.

Här och var citeras vetenskapliga studier med angivande av försteförfattare och publiceringsår, men motsvarande fullständiga referenser återfinns inte i litteraturlistan.

Undersökning och behandling av huvudvärk ur ett sjukgymnastiskt perspektiv får en noggrann och värdefull

framställning, liksom ett särskilt kapitel om huvudvärk hos barn och tonåringar.

Författarna hoppas att denna lärobok skall vara till nytta för alla dem inom sjukvården som behandlar huvudvärkspatienter och vill öka sina kunskaper inom denna högst intressanta del av neurologin.

Jag kan bara instämma i detta och rekommenderar boken varmt till läkare inom såväl specialistutbildningen som efterutbildningen.

Boken är klar och lättläst. Den är praktiskt användbar också som uppslagsverk, och jag är övertygad om att den kommer att läsas även av sjukgymnaster, tandläkare och apotekspersonal.

NU NÅR DU ÄNNU FLER LÄKARE MED DIN PLATSANNONS

Du hittar Sveriges största annonsplats för lediga läkartjänster, den nya jobbsajten **Karriär&Arbete**, på www.lakartidningen.se

Läkartidningen
internetmedicin.se

Karriär&Arbete